

До 200-річчя Тараса Шевченка

Українська мова і література

в ШКОЛАХ УКРАЇНИ

№ 1, 2014

Передплатний
індекс 68838

Культурницька місія
Бориса Грінченка

Перспективи актуалізації
комунікативно-прагматичної
основи навчання
української мови

Історія написання,
жанрова специфіка,
проблематика та символіка
назви твору Лесі Українки
«Лісова пісня»
Українська література,
10 клас

Українська драматургія і театр
другої половини XIX – початку XX століття.
До 130-ої річниці створення
українського національного
професійного театру
в Єлисаветграді

ДЕТАЛЬНІШЕ НА PEDPRESA.COM.UA

Українська мова і література

В ШКОЛАХ УКРАЇНИ

ЩОМІСЯЧНИЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ
ТА ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ЖУРНАЛ
№ 1 (130) СІЧЕНЬ 2014

Видається з 1999 року

До січня 2012 р. журнал виходив під назвою
«Українська мова й література в середніх школах,
гімназіях, ліцеях та колегіумах»

До січня 2014 р. журнал виходив під назвою
«Українська мова й література в сучасній школі»

Свідectво про державну реєстрацію:
серія KB № 20009 – 9809 Р від 25. 06. 2013 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДІВП ВИДАВНИЦТВО «ПЕДАГОГІЧНА ПРЕСА»

Головний редактор – Станіслав Караман,
доктор педагогічних наук, професор

Редакційна колегія:

Олександр Авраменко,

старший науковий співробітник

Зінаїда Бакум, доктор педагогічних наук

Микола Барахтян, кандидат педагогічних наук

Алла Богущ, академік НАПН України

Олена Бондарева, доктор філологічних наук

Анатолій Висоцький, кандидат філологічних наук

Валентина Векшина, учитель-методист

Ніна Голуб, доктор педагогічних наук

Катерина Городенська, доктор філологічних наук

Олена Горошкіна, доктор педагогічних наук

Анатолій Гуляк, доктор філологічних наук

Наталія Дика, кандидат педагогічних наук

Тамара Донченко, доктор педагогічних наук

Лідія Кавун, доктор філологічних наук

Ольга Копусь, кандидат філологічних наук

Галина Корицька, кандидат філологічних наук

Лідія Корякіна, учитель методист

Олена Кулик, кандидат педагогічних наук, доцент

Галина Мазепа, доктор філологічних наук,

професор

Любов Мацько, академік НАПН України

Людмила Овсієнко, кандидат педагогічних

наук, доцент

Віктор Огнев'юк, академік НАПН України

Сергій Омельчук, кандидат педагогічних наук

Марія Пентиліук, доктор педагогічних наук

Ірина Приліпко, кандидат філологічних наук,

доцент

Володимир Різун, доктор філологічних наук

Олександр Савченко, академік НАПН України

Василь Сергієнко, соціолог, поет

Григорій Семенюк, доктор філологічних наук

Тетяна Симоненко, доктор педагогічних наук

Ольга Слоньовська, кандидат педагогічних наук

Лариса Соловець, кандидат педагогічних наук

Олександр Стишов, доктор філологічних наук,

професор

Катерина Таранік-Ткачук, кандидат

педагогічних наук

Іван Хом'як, доктор педагогічних наук

Зоя Шевченко, кандидат педагогічних наук

Галина Шелехова, кандидат педагогічних наук

Неоніла Шинкарук, заслужений працівник

освіти України

СТОРІНКА ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

Станіслав КАРАМАН

2

НАУКА-ШКОЛИ

ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІ РОЗВІДКИ

Ярослав ПОЛІЩУК

Культурницька місія

Бориса Грінченка

3

МОВОЗНАВЧІ СТУДІЇ

Василь ЗАДОРЖНИЙ

Рідне слово в рідній мові

8

Раїса ДРУЖЕНЕНКО

Перспективи актуалізації
комунікативно-прагматичної
основи навчання
української мови

15

НЕ ЗДИВУЄШ – НЕ НАВЧИШ

Олена ОСТАПЧЕНКО

Таємниці невмирущих знаків.
Сценарій гри-турніру знавців
української писемності

19

НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ ПОШУКИ

Олена ДЕРКАЧ

Творчі літературні диктанти
на уроках української
літератури

24

МЕТОДИЧНА МАЙСТЕРНЯ СЛОВЕСНИКА

Людмила БЕЛЯКОВА

Активні і пасивні
дієприкметники. Творення
активних і пасивних
дієприкметників теперішнього
і минулого часу.

Українська мова, 7 клас

27

Вікторія ГУДЕНКО

Історія написання, жанрова
специфіка, проблематика
та символіка назви твору
Лесі Українки «Лісова пісня»
Українська література,
10 клас

30

ПРОФІЛЬНЕ НАВЧАННЯ

Галина СТАРИНЕЦЬ

Ступені порівняння якісних
прикметників, їх творення.
Повні і короткі форми,
стягнені і нестягнені форми
повних прикметників.
Стилістична роль повних і
коротких прикметників.
Українська мова, 10 клас

35

Інна ЧЕРНИШОВА

Українська драматургія і
театр II половини XIX –
початку XX століття.
До 130-ої річниці створення
українського національного
професійного театру
в Єлисаветграді
Українська література,
9 клас

39

Роман ЯРОШЕНКО
Наталія ВЛАСЕНКО

Проблематика невідповідності
авторського задуму та кінцевого
результату видавничої
продукції

47

ЛІТЕРАТУРА РІДНОГО КРАЮ

Оксана ГРИЦЮК

Микола Яненко –
сіяч добра і людяності
Українська література,
5 клас

51

ПОЗАКЛАСНЕ ЧИТАННЯ

Лариса МАРУШКЕВИЧ

«Арена боротьби між Добром
і Злом – наші серця».
За повістю М. Матіос
«Армагедон уже відбувся».
Українська література,
11 клас

54

Тетяна БУРЯК

«Німого в лісі в нас
нема нічого».
За оповіданням Валентини
Запорожець «Про що
написала Жовта Кульбабка
Барвистому Метелику»
Українська література,
5 клас

58

ПОЗАКЛАСНА РОБОТА

Фатіма СЛОБОДКІНА,

Олена АГОСТА

«Ой хто, хто Миколая любить»
Літературно-музична
композиція
до Дня Святого Миколая

61

РЕЦЕНЗІЇ, ВІДГУКИ

Ольга СЛОНЬОВСЬКА

Про малих дітей, дорослих
людей і ... не тільки. Відгук
про роман М. Ткачівської
«Обережно, діти!»

65

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ ЧИТАЧІВ

Катерина ТАРАНІК-ТКАЧУК,

Леся ЯВОРСЬКА

Методичні аспекти
сучасної школи

65

Зміст журналу «Українська
мова й література в сучасній
школі» за 2013 рік

67

На 1 с. обкладинки: портрет Івана Карпенко-Карого, картина з фондів заповідника
"Хутір Надія", Кіровоградської області

ПРОБЛЕМАТИКА НЕВІДПОВІДНОСТІ АВТОРСЬКОГО ЗАДУМУ ТА КІНЦЕВОГО РЕЗУЛЬТАТУ ВИДАВНИЧОЇ ПРОДУКЦІЇ

Роман ЯРОШЕНКО, кандидат філологічних наук, доцент кафедри реклами та зв'язків з громадськістю Київського університету імені Бориса Грінченка;
Наталія ВЛАСЕНКО, студентка 4 курсу Університетського коледжу спеціальності «Видавнича справа та редагування» Київського університету імені Бориса Грінченка

Книжковий ринок сьогодні представлений широким асортиментом видавничої продукції, яка є результатом творчої роботи автора. Найбільше особистісне забарвлення мають художні твори, у яких максимально висвітлено авторський задум. Створюючи книгу, письменник розробляє не тільки сюжет, а й композицію, намагається продумати, яким буде її зовнішній вигляд, художнє оформлення, він систематизує матеріал, відбирає факти, прогнозує, як виглядатиме друковане видання. Авторський задум передбачає не лише творчу роботу, вміння майстерно творити та описувати, а й охоплює технічні моменти, пов'язані з упорядкуванням матеріалу. При створенні тексту, незалежно від його виду та призначення, спершу виникає ідея, розробляється орієнтовний план. А тому поняття «авторський задум» стосується всіх видів видань.

Досить часто виникає незадоволення автора тим, що книжка вийшла зовсім не такою, як він уявляв, оскільки видавництво спотворило його твір. Мова може йти як про зміст, так і про форму видання. Ця проблема виникала між авторами і видавцями від зародження редакторської справи й самого ж друкарства та успішно триває досі. Це явище потребує роз'яснення, аналізу причин його виникнення і наслідків, які воно породжує, що й зумовлює мету та актуальність дослідження.

Звертаємо увагу на визначення того, в чому може полягати відмінність між задумом та видавничим продуктом, етапи, на яких авторська думка зазнає змін; пошук об'єктивних та суб'єктивних причин такої відмінності; з'ясування наслідків цієї невідповідності для автора, видавництва та реципієнтів; розкриття можливих варіантів ставлення автора до внесення змін у його задум. Серед дослідників даної проблематики варто, передусім, виділити А. Мільчина, який довів необхідність редагування авторського оригіналу, чітко визначив сутність

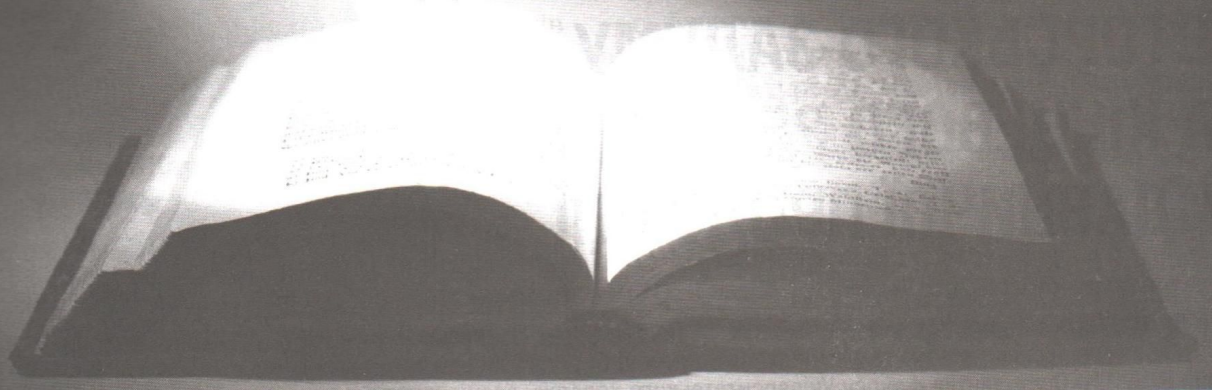
редакторської роботи [7]. Важливе місце мають роботи Дж. Пікока [9], у яких детально окреслено процес створення книжки від авторського задуму до моменту, коли видання потрапляє на полиці магазинів, а М. Тимошик [14] дослідив етапи редакційно-видавничого процесу. А. Капельюшний [5] і В. Різун [12] розглянули процес та етапи літературного редагування, виокремили поняття «текст» у журналістиці. У визначенні нормативних основ редагування великий внесок зробив З. Партико [8], проте до цього поняття «авторський задум» і «видавнича продукція» розглядалися переважно окремо, тому їх потрібно співставити.

У вузькому значенні термін «творчий задум» має лише емоційно-чуттєву сферу і застосовується тільки до художніх творів. Наприклад, у словнику літературознавчих термінів І. Франка визначення звучить так: «Задум (літературного твору) – попередня ідея створення літературного твору, зародки сюжету, начерки характерів» [11, 88]. Але зосередимо увагу на його ширшому значенні, в якому цей термін, як уже зазначалося, вживається в усіх видах літератури.

Авторський задум є першим етапом творчого процесу, це намір створити книжку. Творчий задум виникає індивідуально, або як свідоме наставлення на конкретну тему, проблему і відповідний жанр, або як невиразний потяг до творчості у певному напрямі [13]. Індивідуалізація цього явища передбачає покладення всієї відповідальності за створення ідеї на авторський хист, талант. Неможливо навчити людину продукувати щось нове. Цього вона має досягти сама шляхом аналізу і синтезу раніше отриманої інформації.

Є різні причини виникнення задуму для написання твору:

- несвідомий потяг, прагнення до самовираження;
- бажання систематизувати отримані знання, передати їх іншим, задовольнити інформаційні чи естетичні потреби читача;

- комерційні завдання та ін.

Варто детально розглянути поняття «видавнича продукція». За М. Тимошиком, *видавнича продукція — це сукупність різноманітних за формою, змістом, зовнішнім виглядом, обсягом, характером інформації, структурою, періодичністю та призначенням видань, випущених видавцем або групою видавництва за певний часовий період* [14, 93]. За названими у визначенні критеріями існує багато видів видань, які відрізняються певними елементами. Проте вся друкарська продукція має дещо спільне: для неї характерна подвійна природа. Книжка, журнал, газета чи інший продукт друку є одночасно носієм зафіксованих у певній формі знань і матеріальним предметом зі своєю формою та конструкцією [14, 131]. Тобто, видавнича продукція має дві характеристики: змістову та матеріальну.

У змістовій характеристиці фахівці виділяють службову частину (зміст, вихідні відомості, нумерація сторінок тощо), вступну (передмова), основну (власне авторський текст, опрацьований видавництвом) та завершальну (післямова, словник, предметний покажчик та ін.) Матеріальна характеристика – це складові форми книжки. Особливо вагоме місце вони посідають серед книжкових видань. Передусім, це паперовий блок, обкладинка, корінець. Отже, видавнича продукція охоплює не лише авторський текст, а й багато інших елементів.

Для означення місця, в якому здійснюється спотворення чи невідповідність між автором та редакцією, доцільно детально розглянути процеси опрацювання матеріалу, визначивши конкретизоване місце розгалуження помилки. Найперше, оригінал проходить через руки літературного редактора, який коригує зміст, перевіряє фактичний матеріал, виправляє його, якщо там допущені якісь неточності, аналізує композицію, упорядковує одиниці всіх композиційних рівнів, розташовує матеріал у логічній послідовності, коли є певна невідповідність, і звісно ж, усуває орфографічні, пунктуаційні та інші помилки. У деяких випадках

літературний редактор проводить ще й цензуру матеріалу, оскільки іноді необхідно прибирати інформацію, яка пропагує агресію, насилля, є потенційно небезпечною для суспільства.

Етап роботи з версткою є наступним кроком видавничо-редакційного процесу. Тут вже змін зазнає форма книжки. Іноді автор сам подає у видавництво текст з ілюстраціями, визначає їхнє орієнтовне розташування, проте в більшості випадків за оформлення (від вибору шрифту до розробки обкладинки) відповідають художній редактор і верстальник. Проте створити ідеальний макет та верстку, який повністю задовольнить автора, не завжди вдається.

Під час процесу коректури задум автора значних змін не зазнає, тому третім етапом визначимо друк готового макету. Поліграфічне підприємство повинно чітко дотримуватися визначених параметрів (папір, формат, кольори та ін.), проте іноді вигляд роздрукованого видання якоюсь мірою відрізняється від макета. Найчастіше це пов'язано зі зношеністю друкарських машин. Наприклад, поглянувши на два екземпляри підручника, можна помітити, що в одному з них кольори більш насичені, сторінки міцніше скріплені. Часом в автора виникає конфлікт із видавництвом через невисоку якість надрукованої книжки, проте друкувати все заново беруться рідко через брак коштів.

Завершальним етапом є промоція видання. Рекламна кампанія може бути невдалою на думку автора, але успішною на думку маркетологів, і навпаки.

Коротко окресливши етапи, на яких авторський задум може зазнавати змін, спробуємо визначити об'єктивні причини цього явища.

1) Над створенням видання працює чимало фахівців (крім автора, це ще й літературний, художній та технічний редактори, верстальник, коректор, фахівець на поліграфічному підприємстві). Усі вони вносять певні зміни в текст чи оформлення. Зазвичай, ці люди є професіоналами в своїй галузі, які створюють видання не вперше,

тому здатні вдосконалити те, що зробив автор.

2) В умовах ринкової економіки приватні видавництва, насамперед, орієнтуються на інтереси читача. Видання має бути цікавим і актуальним, тоді воно користується попитом і приносить реальний прибуток усім, хто над ним працював. Формально Законодавство України забороняє вносити у твір будь-які зміни. Наприклад, у 14 статті Закону «Про авторське право і суміжні права» зазначено: «Автору належать такі особисті немайнові права: <...> вимагати збереження цілісності твору і протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору або будь-якому іншому посяганню на твір, що може зашкодити честі і репутації автора» [4]. Проте, З. Партико зазначає: «У плюралістичних теоріях редагування межею втручання редактора в текст є «мовчазний» компроміс, який виникає під час редагування між автором і редактором: редактор не може внести в текст жодного виправлення без згоди автора, проте може відмовити авторові в опублікуванні повідомлення» [8, 143].

3) На текст потрібен погляд, відмінний від авторського, адже одна людина не може створити досконалу річ, у якій повністю будуть відсутні помилки, – це пов'язано з психікою та фізіологією. Навіть твір досвідченого автора потребує редакторського аналізу. А. Мільчин доводить, що редактор все-таки потрібен автору. Часто, закінчивши роботу, письменник сповнений сумнівів, тому стороння оцінка йому необхідна; іноді автор втрачає орієнтири. Відповідальний автор завжди хоче знати, чи не допустив він помилок, які треба виправити. Упевненість у тому, що рукопис буде прочитаний редактором-другом надихає, є стимулятором подальшого росту. А тому редактор необхідний автору, щоб підтримувати його на всіх етапах творчого процесу [7, 24–27].

Ще у XVIII ст. редакторська робота цінувалася письменниками. Д. Фонвізін писав О. Тургеневу, який був для нього редактором і другом: «Посылаю тебе «Певца», милый друг, и благодарю за то, что ты принудил меня его кончить. Сам бы я этого не вздумал. У меня была в душе большая против него антипатия; но он не заслужил сего проклятия. Он достойный брат своего тезки. Я многое выбросил, от этого все сделалось сильнее» [10, 17].

Отже, професійне вдосконалення авторського задуму сприяє збільшенню попиту на видання, зростанню престижу видавництва і популярності самого автора. Проте всі зміни в тексті обов'язково треба узгоджувати з автором, адже самовільне редагування не лише порушує видавничу етику, а й суперечить чинному законодавству України.

Бувають і такі ситуації, коли авторський задум спотворюється навмисно, це є скоріше цензуруванням, а не вдосконаленням твору. Причиною

цього може бути тоталітарний режим в державі, відсутність свободи слова, а також некомпетентність редактора чи його особиста неприязнь до автора. При цьому його навіть не завжди повідомляють про внесення тотальних виправлень до твору, викривлення головної думки.

У 1876 р. Ф. Достоевський писав редактору М. Александрову: «А что же я Вам напишу насчет цензурных вымарок, если я их не выдал? Нечего делать, печатайте как есть без меня. И не грех Вам не написать мне, что именно вымарано? Вы пишете: часть главы, но которая? И много ли?» [10, 313].

Прикладом жорсткої фільтрації текстів, вилученням інформації, яка суперечила ідеології влади, є радянська доба в історії України. Рівень цензури був дуже високим, необережна фраза могла коштувати життя. У 1922 р. при наркоматі освіти було створено Головліт, до функцій якого входив контроль роботи преси, видавництв, книгарень, попередній перегляд творів, що мають бути надруковані, заборона та вилучення політично небезпечних видань.

Багато українських письменників негативно ставилися до редакторів, відверто засуджували їх, причому в більшості випадків справедливо. Розглянемо вірш В. Сосюри «Любів Україну». В оригінальній версії є рядки: «Без неї [України, авт.] ніщо ми, як порох і дим, розвіяний в полі вітрами» [6]. Але, готуючи в 1947 р. до друку збірку «Щоб сади шуміли», до якої увійшов цей вірш, редактор замінив їх: «Між братніх народів, мов садом рясним, сіє вона над віками» [2, 29]. Також на зміст вірша вплинула заміна слів «в кривеньких тинах» на «в електровогнях», адже електровогні були символами саме радянської епохи, а не України. В. Сосюра оспівував самобутню державу з власною історією, а редакторські виправлення призвели до зображення України як залежної частини Радянського Союзу.

Спотворення авторської думки бачимо і в тодішніх перекладах. Наведемо для прикладу казку Г. Х. Андерсена «Снігова королева». Як відомо, комуністичний режим пропагував атеїзм, вірити в Бога було заборонено. Тому, епізоди, пов'язані з релігією, було вилучено. Хитросплетіння сюжету стали дуже дивними, а головний задум казки – протиставлення темних сил (холоду та смерті) та добрих сил (християнської любові та тепла) – пішов туди ж, куди й усі богословські послання Андерсена, – у кошик для сміття. У результаті цих цензорських дій деякі епізоди казки перестали бути цікавими, а інші стали зовсім незрозумілими [1].

В сучасній Україні така проблема цензури відсутня, проте редактори іноді продовжують самовільно правити текст. Це говорить, передусім, про їхню некомпетентність, нехтування видавничою

етикою і законодавством. Такі виправлення негативно відбиваються на тексті, репутації автора і видавництва.

Отже, поняття «авторський задум» у широкому розумінні трактується як намір письменника створити твір, начерки змісту та композиції. Воно вживається при розгляді різних видів літератури. Авторський оригінал є лише частиною готового видання, до якого входять ще й вступна, службова та завершальна частини і матеріальна конструкція книжки.

Невідповідність між авторським задумом та реальним результатом може виникати під час редакторського опрацювання, верстки, друку та промоції видання. Об'єктивними причинами цього явища є велика кількість фахівців, які працюють над створенням книжки, орієнтація видавництва на інтереси читача, удосконалення твору задля підвищення попиту на нього, необхідність стороннього погляду на твір, адже одна людина не може усунути абсолютно всі помилки. Таке вдосконалення авторського задуму є позитивним і для автора, і для видавництва.

ЛІТЕРАТУРА

1. Боженко Є. У полоні Снігової королеви. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <http://vsiknygy.net.ua/neformat/793>
2. Воловець Л. Українська література : підруч. для 11 кл. / Л. І. Воловець, О. М. Дунаєва. – Львів : Світ, 1994. – 896 с.
3. Завгородня Л. Основи літературного редагування та коректури : навч. посіб. / Л. В. Завгородня. – Черкаси : Брама-Україна, 2010. – 164 с.
4. Закон України «Про авторське право і суміжні права». [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>
5. Капелюшний А. Редагування в ЗМІ : навчальний посібник / А. О. Капелюшний. – Львів : ПАІС, 2005. – 304 с.
6. Любіть Україну (неінтернаціональна версія). [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : ukrcenter.com/Література/Володимир-Сосюра/48310/Любіть-Україну-неінтернаціональна-версія.
7. Мильчин А. Методика редагування тексту. Изд. 3-е, перераб. и доп. / А. Э. Мильчин. – М. : Логос, 2005. – 524 с.
8. Партико З. Загальне редагування : нормативні основи : Навчальний посібник / З. В. Партико. – Л. : ВФ Афіша, 2006. – 416 с.
9. Пикок Дж. Издательское дело / Джон Пикок. – М. : Издательство ЭКОМ, 1998. – 400 с.
10. Писатели советуются, негодуют, благодарят : О чем думали и что переживали рус. писатели XIX – начала XX в. при издании своих произведений : По страницам переписки. – М., 1990. – 416 с.
11. Регушевський Є. Словник літературознавчих термінів Івана Франка / Є. С. Регушевський, С. П. Пінчук. – К. : Наукова думка, 1966. – 270 с.
12. Різун В. Літературне редагування : підручник / В. В. Різун. – К. : Либідь, 1996. – 240 с.
13. Словник літературознавчих термінів. Творчий задум. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : tvory.net.ua/ukrainska_literatura/lib2/slovyuk/1236.html.
14. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця : практичний посібник / Микола Тимошик. – К. : Наша культура і наука, 2006. – 560 с.

ДЕРЖАВНЕ ІНФОРМАЦІЙНО-ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО ВИДАВНИЦТВО «ПЕДАГОГІЧНА ПРЕСА»

Директор
Олексій ОСЬКІН

Головний редактор редакції науково-методичних журналів
Ніна БЕРІЗКО

Над номером працювали:

Леся Яворська (відповідальний редактор)

Ольга Караман (літературний редактор)

Марія Осауленко (комп'ютерна верстка)

За вірогідність фактів, дат, назв тощо відповідають автори. Редакція залишає за собою право на редагування та скорочення прийнятих до друку матеріалів. Рукописи не повертаються. У разі використання матеріалів посилання на журнал є обов'язковим.

Листи й матеріали для публікації можна надсилати електронною поштою:

e-mail: 2345255@ukr.net з поміткою «Українська мова і література в школах України».

© Усі права захищено. Жодні частина, елемент, ідея, композиційний підхід цього видання не можуть бути скопійованими чи відтвореними в будь-якій формі і ніякими засобами — ні електронними, ні фотомеханічними, у тому числі й ксерокопюванням, записом або комп'ютерним архівуванням, без письмового дозволу видавця.

Підписано до друку 15.01.2014 р.

Формат 60 x 84 1/8.

Папір офсетний. Друк офсет.

Умов. друк. арк. 8,37. Обл.-вид. арк. 9,6.

Наклад 1191 Зам.21-01-14

Видруковано ТОВ «Фірма "Антологія"».

м. Київ, вул. Маршала Гречка, 13

Увага!

Шановні читачі!

**Із 2014 року наш журнал
виходитиме під назвою
«Українська мова і література
в школах України»**

Передплатний індекс змінився – 68838.

**Не забудьте передплатити часопис
«Українська мова і література
в школах України»**

**У «Каталозі видань України» на 2014 рік відомості
про наш журнал розміщено на с. 217**

Адреса редакції журналу, видавництва:

03680, м. Київ, вул. Олександра Довженка, 3

Тел.: (044) 456-37-32

E-mail: 2345255@ukr.net

Рекламний відділ: тел. (044) 456-37-02

E-mail: pedpressa@ukr.net

Державний комітет зв'язку та інформації України ф.СП-1

ДОСТАВНА КАРТКА — ДОРУЧЕННЯ

ПВ	місце	літер.
----	-------	--------

На газету
журнал

68838

«Українська мова і література в школах України»

найменування видання

Вартість 30,85 грн на 1 міс.	передплата переадресування	кількість комплектів	1
------------------------------------	-------------------------------	-------------------------	---

на 2014 рік за місяцями

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

поштовий

індекс

місто

село

область

район

вулиця

код вулиці

буд.	корп.	кв.

прізвище, ініціали